

L'IMPACTE DE LES DIFERENTS SITUACIONS FAMILIARS EN EL RENDIMENT ACADÈMIC A EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Ana Peñalba Serrano
Treball final de Grau. Curs 2024-2025
Grau de Mestre d'Educació Primària.
Menció d'atenció a la diversitat.
Universitat de Barcelona. Facultat d'Educació.
Grup 1W. Tutoria: Janielly Taila Dos Santos Verbisck

ÍNDEX

1.	Introducció	1
2.	Marc teòric contextual	2
2.1.	La relació entre la configuració familiar i el rendiment acadèmic.....	2
2.2.	Evolució històrica de la institució familiar	3
2.3.	Situació familiar i diversitat de models familiars	4
2.4.	Conceptes factors determinants del rendiment acadèmic.....	7
2.5.	El nivell socioeconòmic familiar com a condicionant del rendiment acadèmic	8
2.6.	Influència de la composició i estil parental en el rendiment acadèmic.....	9
3.	Objectius del TFG	10
3.1.	Preguntes de recerca	11
4.	Metodologia del treball.....	12
4.1.	Context i participants.....	13
4.2.	Tècniques i instruments de recollida de dades.....	14
4.3.	Procediment de recollida de dades.....	15
5.	Resultats, interpretació i discussió.....	17
5.1.	Resultats del qüestionari.....	17
5.1.1.	A quina d'aquestes escoles pertany el teu fill/a?	17
5.1.2.	Quin d'aquests models familiars consideres el teu?.....	17
5.1.3.	Quants fills o filles conviuen a la llar actualment?.....	18
5.1.4.	Quin és el nivell d'estudis per part dels progenitors o tutors?.....	19
5.1.5.	Quant de temps dedica al dia el teu fill/a per fer els deures a casa?	19
5.1.6.	Quin és el nivell d'importància que es dona a casa al rendiment escolar positiu? 20	
5.1.7.	Quina de les següents afirmacions consideres que descriu millor el que s'entén per un bon rendiment acadèmic?	21
5.1.8.	Amb quina freqüència et comuniques amb el docent o realitzes un seguiment de l'infant?	21
5.1.9.	Quin consideres que es el nivell d'ajuda a l'infant a les tasques escolars a casa? 22	
5.1.10.	Quines són les teves expectatives amb relació als estudis del teu fill o filla? ..	23
5.1.11.	Creus que situacions familiars concretes (per exemple, dificultats econòmiques o una estructura familiar diversa) poden influir en el rendiment acadèmic dels infants de manera positiva o negativa?	23

5.2. Interpretació i discussió (dels resultats)	24
5.3. Implicacions educatives	26
6. Conclusions generals	27
6.1. Reflexions finals	27
6.2. Objectius assolits i limitacions	28
6.3. Noves línies de recerca	29
6.4. Reflexió personal sobre la vostra experiència al realitzar el TFG	30
7. Referències bibliogràfiques	31
8. Annexos	1
Annex 1. Mapa de qüestions	1
Annex 2. Qüestionari utilitzat per la recollida de dades	1

Agraïments

Aquest treball no és només el final d'una etapa acadèmica. És el testimoni d'un camí ple de pors, de dubtes, de petites derrotes... però també de llums inesperades, de persones que han estat refugi, i de la força que vaig trobar quan pensava que ja no en tenia.

Gràcies a la meva mare. Per ensenyar-me, sense paraules, que la força no sempre fa soroll. Que estimar és deixar ser, deixar volar, i esperar amb els braços oberts quan tot tremola. Per cada mirada que em va sostenir quan em trencava per dins. Per fer-me creure que podia, quan jo no ho veia. Has estat el meu lloc segur. Sempre.

Al meu pare, que mai ha necessitat dir molt per demostrar-ho tot. Per cada esforç silenciós, per cada matí de feina, per cada acte d'amor que es fa en silenci. Per ser el mirall on he après a veure'm amb tendresa, fins i tot en la meua fragilitat.

Al meu germà, el meu nord quan m'he perdut. El meu exemple, el meu escut, el meu lloc d'abraçada. Per cada cop que vas aparèixer sense que jo ho demanés. Per cada "tranquil·la, jo t'ajudo" que va arribar quan més ho necessitava. Per estimar-me sempre, sense preguntes.

A les meves amigues, Selene i Inma. Per ser llum en els dies en què tot semblava apagat. Per recordar-me qui soc quan jo em perdia. Per fer-me riure entre llàgrimes i caminar amb mi quan ni jo sabia on anava. Sou part del meu cor, i ho sereu sempre.

I a mi. A aquella nena que es preguntava si seria capaç. Que va créixer amb la por de no estar a l'altura, de no ser suficient. A tu, que vas voler rendir-te tantes vegades, però no ho vas fer. Que vas aguantar quan tot pesava. A tu, que somiaves ser mestra amb ulls brillants i avui ho ets. Gràcies per cada llàgrima que et va fer créixer. Per cada cop que et vas aixecar sense saber com. Per cada versió de tu que vas deixar enrere per fer espai a la dona que ets avui: valenta, resilient, viva. Aquest treball és per tu. Per tot el que has viscut, per tot el que has superat, i per tot el que encara ets capaç de ser. El camí no ha estat fàcil, però ha estat teu. I això ho fa immensament bonic.

Gràcies, de tot cor.

Resum:

Aquest treball d'investigació té com a objectiu principal analitzar com les diferents situacions familiars poden influir en el rendiment acadèmic positiu dels infants. Es pretén aprofundir en la influència que exerceixen tant el nivell socioeconòmic familiar com les diverses tipologies familiars en els resultats escolars dels nens i nenes. Així mateix, es considera fonamental comprendre què s'entén per rendiment acadèmic i què implica considerar-lo positiu dins el context educatiu.

Per tal d'assolir aquests objectius, s'estableix un marc teòric on es defineix el concepte de família i s'estudien els principals models familiars actuals, com ara les famílies nuclears, monoparentals, reconstituïdes, entre d'altres. També s'analitza el concepte de rendiment acadèmic i els múltiples factors que el poden condicionar, com l'estabilitat emocional, la implicació familiar, el context social, els recursos disponibles o el suport educatiu per part dels progenitors. En aquest context, es destaca l'efecte Pigmalión, que fa referència a la influència de les expectatives positives dels adults sobre els infants, les quals poden afavorir la seva motivació, autoestima i rendiment escolar.

La metodologia emprada és de caràcter qualitatiu, basada en una revisió documental i una anàlisi teòrica, complementada amb una enquesta adreçada a famílies de tres escoles amb nivells socioeconòmics diferents.

Els resultats indiquen que, tot i que no es pot establir una relació directa entre el nivell econòmic o la tipologia familiar i el rendiment acadèmic, la implicació de les famílies i les expectatives positives envers els infants són elements clau. En conclusió, és essencial fomentar la comprensió i el respecte envers la diversitat familiar i proporcionar formació als docents per garantir una educació inclusiva i equitativa.

Paraules clau: Famílies, rendiment acadèmic, implicació familiar, expectatives positives.

Resumen:

Este trabajo de investigación tiene como objetivo principal analizar cómo las diferentes situaciones familiares pueden influir en el rendimiento académico positivo de los niños y niñas. Se pretende profundizar en la influencia que ejercen tanto el nivel socioeconómico familiar como las distintas tipologías familiares en los resultados escolares. Asimismo, se considera fundamental comprender qué se entiende por rendimiento académico y qué implica que este sea considerado positivo dentro del contexto educativo.

Para alcanzar estos objetivos, se establece un marco teórico en el que se define el concepto de familia y se estudian los principales modelos familiares actuales, como las familias nucleares, monoparentales, reconstituidas, entre otras. También se analiza el concepto de rendimiento académico y los múltiples factores que pueden condicionarlo, como la estabilidad emocional, la implicación familiar, el contexto social, los recursos disponibles o el apoyo educativo por parte de los progenitores. En este contexto, se destaca el efecto Pigmalión, que hace referencia a la influencia de las expectativas positivas de los adultos sobre los niños, las cuales pueden favorecer su motivación, autoestima y rendimiento escolar.

La metodología empleada es de carácter cualitativo, basada en una revisión documental y un análisis teórico, complementado con una encuesta dirigida a familias de tres escuelas con diferentes niveles socioeconómicos.

Los resultados indican que, aunque no se puede establecer una relación directa entre el nivel económico o la tipología familiar y el rendimiento académico, la implicación de las familias y las expectativas positivas hacia los niños son elementos clave. En conclusión, es esencial fomentar la comprensión y el respeto hacia la diversidad familiar, así como ofrecer formación al profesorado para garantizar una educación inclusiva y equitativa.

Palabras claves: Familias, rendimiento académico, implicación familiar, expectativas positivas.

Abstract:

This research project aims to analyze how different family situations can influence children's positive academic performance. It seeks to determine the impact that both the family's socioeconomic level and the various family types have in relation to students' academic outcomes. Additionally, it is especially important to understand what is meant by academic performance and what it implies for it to be considered positive in an educational context.

To carry this out, the concept of family is defined, and current family models are studied, such as nuclear, blended, and single-parent families. The concept of academic performance is also examined, along with the many factors that influence it, including emotional stability, family involvement, social context, available resources, and parental support in schooling. Furthermore, the Pygmalion effect is included, highlighting the importance of the positive expectations projected onto children by adults, as these foster motivation, self-esteem, and confidence.

The methodology used is qualitative in nature, based on documentary review and theoretical analysis to understand the relationship between family and economic variables and early childhood education. Additionally, a survey was conducted with families from three schools with different socioeconomic levels to collect real data.

The results show that, although there is no direct relationship between economic level or family type and academic performance, there is a significant influence from family involvement and the expectations placed on children. Therefore, it is essential to promote understanding, respect, and teacher training on family diversity in order to ensure equitable and inclusive education.

Key words: Families, academic performance, family involvement, positive expectations.

1. Introducció

La família és un agent essencial a la vida dels infants perquè influeix de manera directa en el seu desenvolupament personal, social i educatiu. De conformitat amb diferents experts sobre els tipus de famílies i les seves diferents tipologies com ara les monoparentals, tradicionals o reconstruïdes constitueixen factors que poden influir de forma significativa en el rendiment acadèmic dels infants.

Partint d'aquesta hipòtesi, l'objectiu del present treball d'investigació és, d'una banda, contrastar la veracitat d'aquesta afirmació i, de l'altra, identificar les possibles conseqüències que poden derivar-se dels diferents models familiars en relació amb els resultats acadèmics dels infants.

La modalitat escollida per aquesta investigació combina la recerca qualitativa amb elements quantitatius. A partir d'una revisió bibliogràfica i l'anàlisi de dades obtingudes mitjançant un model d'enquesta, s'ha pogut explorar de manera contextualitzada i comparativa les diverses situacions familiars en l'àmbit educatiu i social.

La motivació per desenvolupar aquest estudi sorgeix del creixent augment de la diversitat familiar, visible tant dins com fora de les aules. A més, basant-me en la meua experiència professional, he pogut observar la importància de conèixer l'entorn de l'infant per oferir-li un suport ajustat a les seves necessitats. Com a futura docent, considero essencial entendre la figura de la família per poder aplicar estratègies educatives que afavoreixin el rendiment acadèmic i el benestar dels infants.

En aquest treball s'abordaran un seguit d'apartats, pels quals donaran lloc a una estructura clara sobre el tema central. La portada a l'inici, recull les dades principals com el nom del treball i l'autora, tot seguit ens trobem amb l'índex en el qual es poden observar els punts de tot el treball. El resum, a continuació dona una visió més global sobre el tema, seguit del marc teòric en el qual s'aborden tots els punts a destacar. Pel que fa a l'aspecte més pràctic inclou la metodologia, on es descriuen els participants, la metodologia i el context. Per acabar el treball es tanca amb les conclusions generals, els objectius assolits i el procediment d'anàlisi. Finalment, es fa una reflexió personal sobre el procés, seguit de les referències bibliogràfiques i annexos del treball.

2. Marc teòric contextual

2.1. La relació entre la configuració familiar i el rendiment acadèmic

La relació entre les diverses estructures familiars i el rendiment escolar dels infants ha estat objecte de nombrosos estudis i investigacions. Aquests treballs s'han centrat, principalment, en determinar si existeix una correlació de causa-efecte entre ambdues variables i en analitzar com aquestes influeixen pràcticament en el desenvolupament personal i acadèmic de l'alumnat.

Pel que fa a la naturalesa d'aquesta relació, Boertien (2018) estableix una clara correlació, basada en les dades del programa internacional PISA de l'OCDE, entre els resultats obtinguts en proves de matemàtiques i la composició familiar. L'estudi revela que els infants que viuen amb ambdós progenitors acostumen a obtenir millors puntuacions que aquells que conviuen només amb un d'ells o amb altres figures parentals com els avis. Aquestes dades plantegen interrogants rellevants: Pot la situació familiar representar un obstacle per al desenvolupament acadèmic de l'infant? I, en cas afirmatiu, quin paper poden jugar els docents per minimitzar les desigualtats i afavorir un entorn educatiu equitatiu?

Abans d'indagar en aquestes qüestions, cal delimitar, amb certa precisió, l'abast i contingut d'aquells conceptes claus. Fabregat (2023) defineix família com "una unitat de convivència fonamental en la qual els seus membres estan units pel parentiu i el vincle afectiu" (p. 19). Per altra banda, segons Raffino (2021), la família es constitueix a partir de l'afiliació consanguínia i els membres prenen la decisió de conviure en un mateix espai. Totes dues definicions coincideixen a destacar el vincle afectiu i de convivència com a eix central. Així mateix, conceptualitzen la família com un entorn positiu, orientat al benestar col·lectiu.

L'Organització Mundial de la Salut (OMS), amplia aquesta definició referint-se a la família com una agrupació de persones que viuen en una mateixa llar, amb funcions establertes com les de pare, mare o fills, entre d'altres, que poden tenir o no relació de parentiu, comparteixen una dinàmica de vida conjunta en els àmbits econòmic i social, i mantenen entre elles llaços emocionals que afavoreixen la seva unió i convivència.

Encara que el model de "família nuclear" —pare, mare i fills/es— ha estat el predominant, avui dia conviuen múltiples formes familiars: famílies monoparentals, reconstituïdes, homoparentals, d'acollida, entre d'altres. Segons Aldeas Infantiles SOS (2018), aquestes es

basen en el fet que el menor visqui temporalment amb persones alienes als seus progenitors, mentre es resolen els conflictes dins l'àmbit familiar.

2.2. Evolució històrica de la institució familiar

El concepte de família ha estat objecte de transformació al llarg de la història, a més de revolucionar el concepte i rols dels diferents membres de la unitat familiar. A causa de les diferents circumstàncies socials i econòmiques, els rols de cada progenitor s'han transformat en funció de les necessitats de l'era. Segon Morales (2015, p. 130): "la mujer desempeñaba el papel más importante en el seno familiar; su rol era fundamental, mientras que el del hombre se presentaba con carácter accidental y transitorio". En aquesta afirmació s'observa que la dona mantenia un paper fonamental en la criança dels fills i filles. De fet, segons la mateixa autora, "La madre en algunos casos ni siquiera se preocupaba por determinar quién era el padre de su criatura, ya que ella misma seguía ligada a su padre y a sus hermanos" (Ibid., p.130).

En aquest model familiar, tal com el mateix refereix, era la dona la principal responsable de l'educació i cura dels infants. Tanmateix, el pas del temps i els diferents canvis socials, econòmics i culturals han derivat, necessàriament, en què existeixi una certa equitativitat entre els diferents rols a desenvolupar.

Segons Morales (2015), l'evolució familiar va començar a Egipte, on les diferències familiars es veien reflectides segons l'estatus social. D'aquesta forma, les famílies amb més diners podien practicar la poligàmia, en canvi, les de classe més humil havien de circumscriure's, per decret del faraó, a la monogàmia.

Sobre Grècia clàssica, Morales (2015) destaca les diferències entre els diferents models familiars de les ciutats d'Esparta i Atenes. A Esparta, es donava molta importància a la perfecció física i la preparació militar. L'Estat era qui controlava a les famílies de la seva societat, i els pares en aquest cas eren obligats a dur a terme una anàlisi de la salut dels seus fills abans de casar-se. Els homes podien accedir a fer que les seves dones mantinguessin relacions extramatrimonials, per tal de tenir una descendència més forta, sempre amb l'autorització de l'home. Les dones tenien alguns privilegis com posseir béns i participar en la vida pública.

Al contrari, a Atenes, la família era constituïda pel que coneixem avui dia com família nuclear (pare, la mare i els fills o filles). Les dones no tenien cap privilegi, no podien posseir propietats ni participar en la vida pública; bàsicament es dedicaven a les tasques domèstiques. D'altra

banda, era permès l'infanticidi en cas de “*nadons defectuosos*”, i el divorci no era ben vist, encara que la infidelitat masculina era comuna i les dones havien d'acceptar-la.

Per la part de Roma, Morales (2015) comenta que un dels conceptes més importants a destacar en les famílies és el de *pater familias*, aquesta figura era el poder absolut sobre tots els membres de la família. Això feia que les dones estiguessin sempre sota una autoritat continua de l'home, encara que existia un cert respecte. Es coneixen dues formes de matrimoni: *cum manu*, en aquest l'home tenia el poder de la dona, i *sine manu*, que li donava permís a la dona a conservar una certa autonomia. El *pater familias* gaudia del dret de decidir sobre la vida o mort dels membres de la família, podia vendre'ls o, fins i tot, en el cas del naixement d'un nen amb malformacions, podia decidir abandonar-lo o acabar amb la seva vida.

En relació amb aquests antecedents, Iribarren (2010) afirma que els canvis actuals en la família estan estretament lligats a l'evolució de l'economia i del teixit social contemporani. D'aquesta manera el món està en constant transformació, la societat s'hi ha d'adaptar, i això fa que les diverses realitats familiars estiguin relacionades amb la situació econòmica global i amb el context social actual.

2.3. Situació familiar i diversitat de models familiars

La família juga un paper fonamental en la construcció de la personalitat i en la manera com interpretem el món que ens envolta. El vincle amb els progenitors té una influència directa en la formació de la identitat individual. Tal com exposa Torner (2021), estableix que la família és el primer entorn de socialització de l'individu, on es construeixen aspectes fonamentals com el comportament, la personalitat i les creences. Així doncs, moltes pors o inseguretats de l'edat adulta poden estar arrelades en experiències de la infància, etapa en què les emocions es viuen amb gran intensitat.

Pel que fa a l'àmbit educatiu, Romero (2017) destaca que l'educació comença en l'àmbit familiar i es continuada per l'escola. Subratlla, a més, la importància que ambdós entorns —familiar i escolar— es trobin interconnectats per tal de garantir el desenvolupament integral de l'infant, tant personal com acadèmic. Aquesta complementaritat evidencia la necessitat d'una col·laboració estreta entre famílies i docents.

Per aquest motiu, és fonamental que el professorat coneguin les diverses realitats familiars, així com els valors i dinàmiques pròpies de cada entorn. Aquesta sensibilitat afavoreix una millor

comprensió de les necessitats de l'alumnat i una interpretació més encertada del seu comportament i rendiment escolar.

Al llarg de la història, el concepte de família ha anat evolucionant a causa de canvis socials, culturals i legals, donant lloc a una gran varietat de models familiars. Com s'ha mencionat anteriorment, aquesta diversitat reflecteix les múltiples formes de convivència i relació afectiva presents en la societat contemporània.

En aquest sentit, i segons una notícia publicada recentment, la recent llei de famílies aprovada pel Consell de Ministres identifica disset tipus diferents de nuclis familiars, onze dels quals són reconeguts legalment per primera vegada (3Cat, 2025). Aquesta normativa fa que es reconegui de forma legal aquests models, fet que permet fer visible el seu paper a la societat actual. D'aquesta manera, es fa possible donar a conèixer aquests models familiars que fins ara han estat invisibles per a una part de la societat. En aquest sentit, els docents tenen la responsabilitat de reconèixer-los com una part essencial de la comunitat, i així fomentar la sensibilització i el respecte cap a la seva diversitat i particularitat.

Entre els models familiars reconeguts, trobem primerament la que coneixem com les famílies tradicionals, com ara la família nuclear, es basa en el conegut model familiar tradicional, el qual està compost per la mare, el pare i els seus fills i/o filles (Aldeas Infantiles, 2021). D'altra banda, cal destacar la coneguda com a família reconstituïda, està formada per membres que tenen fills de relacions o matrimonis anteriors; en aquest cas, pot ser que només un dels membres, o tots dos, tinguin descendència prèvia (Rom, 2023).

També es fan present un seguit de models de famílies no tradicionals, com ara el model de família monoparental, definida pel Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya (2024) com "aquella que està formada per un o més fills menors de vint-i-un anys, o de vint-i-sis si estudien, que conviuen amb una sola persona i en depenen econòmicament".

A més, també es tenen en compte les famílies amb majors necessitats de suport en la criança, com ara les famílies nombroses, les monoparentals amb dos fills, les que han patit la pèrdua d'un progenitor, aquelles en què un dels membres té una discapacitat, ha estat víctima de violència masclista, es troba hospitalitzat o empresonat (Rom, 2023). Dins d'aquest marc, també es considera la família múltiple, entesa com aquella constituïda per unitats familiars amb

diversos fills procedents de naixements múltiples, adopcions conjuntes o acolliments simultanis (Rom, 2023).

També existeixen les famílies interculturals, les quals estan constituïdes per membres que corresponen a cultures i ètnies diverses (Rom, 2023), així com les famílies a l'exterior, que segons el Portal Estatal De Atenció Integral Famílies (s.f), es defineixen com aquelles en què un dels seus membres és de nacionalitat espanyola i resideix a l'estranger.

A més, existeixen les famílies retornades, definides com aquelles “amb nacionalitat espanyola en què un dels membres ha viscut almenys un any a l'estranger i fa menys d'un any que ha tornat” (Rom, 2023, párr. 18). Finalment, també es considera família en situació de vulnerabilitat aquella que es troba afectada per dificultats econòmiques o fragilitats socials, les quals la situen en risc d'exclusió.

Pel que fa a altres formes de relació sentimental/afectiva, com ara com les parelles, la llei fa referència a les mateixes de diferents formes. Per una banda, les persones unides en matrimoni, definides com aquelles que s'han constituït mitjançant una unió formal i legal (Rom, 2023), també les conegudes com parelles de fet, que segons Tremcat es tracta d'una convivència estable basada en una relació afectiva similar a la conjugal. També es pot observar el cas de les persones soles, que en algunes situacions més concretes poden garantir de prestacions socials reconegudes per la llei, com explica Rom (2023).

Aquest ventall de models reflecteix la realitat canviant de la societat i posa de manifest la necessitat de promoure una educació inclusiva i sensible a la diversitat. Reconèixer i respectar aquesta pluralitat ens permet abordar l'educació des d'una mirada més humana, empàtica i adaptada a les circumstàncies de cada infant.

En conclusió, conèixer i comprendre la diversitat familiar resulta fonamental per a una pràctica docent que sigui alhora respectuosa, inclusiva i equitativa. Cada model familiar aporta unes característiques i particularitats úniques que enriqueixen el context social i educatiu, i cal reconèixer que, malgrat aquestes diferències, totes les famílies comparteixen un objectiu comú i essencial: garantir el benestar i el desenvolupament integral de l'infant. Aquest benestar no es pot assolir únicament des d'una perspectiva individual, sinó que requereix que la base sigui una comunicació afectiva i sincera, una relació sana i respectuosa entre els seus membres, així com un suport mutu constant que permeti afrontar conjuntament les dificultats i potenciar les

fortaleses. Per això, els docents han d'estar formats i sensibilitzats per valorar i integrar aquesta pluralitat familiar dins de l'aula, creant un ambient on cada infant se senti valorat i recolzat, independentment de la seva estructura familiar. Només d'aquesta manera es podrà construir un entorn educatiu on la igualtat d'oportunitats i el respecte per la diversitat siguin veritablement una realitat.

2.4. Conceptes factors determinants del rendiment acadèmic

Tal com hem destacat l' inici del present treball i basant-nos en el concepte de família prèviament esmentat. Segons el diccionari Termcat (2019), el rendiment acadèmic es defineix com el "conjunt de resultats acadèmics obtinguts per un alumne o un grup d'alumnes al final d'un període escolar, que reflecteixen l'eficiència del procés".

Aquest concepte es refereix als resultats obtinguts pels alumnes, habitualment mesurats a través d'avaluacions que es tradueixen en qualificacions com aprovat o suspès. Segons Sánchez Barreno et al. (2024, p. 362): "el nivell cultural o socioeconòmic de la família es proposa com a factor determinant del clima familiar, el qual es reflecteix en l'acció educativa familiar i influència directament en el rendiment acadèmic dels estudiants". A més, els autors destaquen que els dos factors que fan que s'obtingui un rendiment acadèmic positiu són per una part la intel·ligència i per altra la motivació. Tanmateix, cal tenir en compte que la intel·ligència no és un concepte unívoc. Existeixen múltiples tipus d'intel·ligències (com les proposades per Gardner), de manera que un alumne pot mostrar altes capacitats en un àmbit concret —com les arts— i no en altres. A més, tot i que el suport educatiu familiar és un factor clau per afavorir la motivació, aquesta també requereix d'un esforç personal per part de l'alumne.

Per aquest motiu, és fonamental que l'alumne percebi unes expectatives positives i de suport en el seu entorn més proper, ja que això li proporcionarà una motivació sòlida i un propòsit clar per esforçar-se en l'àmbit escolar. A més, és important que s'ensenyi als infants no només a creure en ells mateixos, sinó també a comprendre i interioritzar l'art de l'esforç. Aquest esforç no sempre depèn de la motivació o la confiança personal, sinó que està subjecte a una llei pròpia, que requereix perseverança i superació constant. Per això, els alumnes han de tenir l'oportunitat d'enfrontar-se a obstacles i dificultats que els permetin aprendre dels errors, desenvolupar habilitats per buscar solucions i comprendre que l'èxit no és immediat ni garantit. És essencial que entenguin que tot allò que es vol assolir requereix una dedicació intensa i un compromís constant, i que, encara que l'esforç no asseguri sempre la victòria, sí que augmenta

considerablement les possibilitats d'aconseguir-la. Aquesta experiència d'aprendre a persistir i a valorar el camí és clau per formar persones resilients i responsables en el seu procés d'aprenentatge i creixement personal.

Per la seva banda, Grinberg (2015), indica que les famílies amb un nivell econòmic més baix tendeixen a transmetre actituds negatives envers l'educació. Tot i que aquesta afirmació es pot observar en certs contextos, no és convenient generalitzar, ja que no constitueix una realitat permanent ni uniforme. Sovint, altres factors, com les limitacions econòmiques o les llargues jornades laborals dels progenitors, expliquen la relació entre el nivell socioeconòmic i el rendiment educatiu. A més, en certes ocasions es pot observar com les famílies que es troben en situacions més vulnerables des del punt de vista econòmic desenvolupen una motivació més intensa envers els seus fills. Aquesta motivació sorgeix del desig profund que els seus fills puguin gaudir d'una vida millor o més acomodada que la seva pròpia, ja que aquestes famílies són conscients, per experiència pròpia, del que significa viure sense un treball estable o sense una economia sòlida. Aquesta realitat els impulsa a esforçar-se encara més per oferir als seus fills oportunitats que els permetin superar les dificultats que ells mateixos han hagut d'afrontar.

Finalment, Caimari (2015) distingeix entre factors de risc i factors de protecció. Els primers són característiques de l'infant o del seu entorn que poden dificultar el rendiment escolar; els segons, com el suport familiar o un entorn social positiu, contribueixen a reduir aquesta probabilitat i promouen un desenvolupament acadèmic més favorable.

2.5. El nivell socioeconòmic familiar com a condicionant del rendiment acadèmic

El nivell socioeconòmic familiar és un factor que pot incidir significativament en el rendiment acadèmic dels infants. Segons Pérez Porto i Gardey (2021, párr. 3): "El nivel socioeconómico es un indicador que surge a partir del análisis del salario o del dinero que obtiene un individuo; de sus condiciones de empleo; y de su formación educativa". Així, aquest concepte es vincula a variables com els ingressos familiars, l'ocupació dels progenitors i el nivell educatiu assolit.

Tradicionalment, es diferencia entre un nivell socioeconòmic alt, associat a una millor qualitat de vida i accés a recursos educatius, i un nivell baix, relacionat amb limitacions econòmiques i menor accés a oportunitats. Però aquest fet ens porta a formular una sèrie de preguntes: Tots els infants amb un nivell socioeconòmic alt tenen necessàriament èxit escolar? I a la inversa, tots els infants de famílies amb baixos recursos tenen resultats acadèmics negatius?

A l'estudi de Gil (2011, p. 300): "Se ha constatado que los alumnos que proceden de familias con un nivel socioeconómico alto tienden a obtener resultados escolares superiores a los que logran quienes proceden de un medio familiar desfavorecido desde el punto de vista socioeconómico". Aquestes dades evidencien que el context familiar té un pes rellevant en l'evolució acadèmica i que les desigualtats d'origen poden incidir en l'autoestima i en el risc d'abandonament escolar. Segons el mateix autor, "En la evaluación de los resultados de aprendizaje que alcanzan nuestros escolares, está presente la consideración de su nivel socioeconómico como un factor importante a la hora de interpretar y valorar dichos resultados" (Ibid., p. 301). Això implica que el sistema educatiu ha de tenir en compte aquesta realitat per adoptar mesures que redueixin l'impacte de les desigualtats i promoguin l'equitat educativa.

Per tant, el paper de l'escola és fonamental per identificar i compensar aquells desavantatges derivats d'un context socioeconòmic desfavorit. Aquest enfocament no només fomenta la igualtat d'oportunitats, sinó que també contribueix a un sistema educatiu més just i inclusiu.

2.6. Influència de la composició i estil parental en el rendiment acadèmic

Les diverses estructures familiars esmentades prèviament, poden influir directament en el rendiment acadèmic dels infants, ja que, cadascuna d'elles ens proporciona recursos i suports específics. A continuació, s'aborda des d'un enfocament teòric la relació entre dos dels conceptes clau d'aquest treball: l'estructura familiar i el rendiment acadèmic.

Segons Caimari (2015, p.11): "s'ha demostrat la relació entre el rendiment acadèmic dels alumnes i l'origen social d'aquests; sovint, aquesta variable es mesura a través del nivell d'estudis dels progenitors, el nivell laboral i el nivell econòmic de la família". L'estudi també posa de manifest que el rendiment escolar està fortament vinculat als estils parentals, entesos com la manera en què mares i pares s'interrelacionen amb els seus fills. Aquests estils, es basen en els valors i creences que els progenitors transmeten als infants.

Tot i que l'estructura familiar té una influència indirecta en el rendiment acadèmic, no té una relació directa. Encara que, es poden produir unes situacions no previstes com pot ser una mort, una separació o una hospitalització, que afecten emocionalment l'infant i, per tant, poden repercutir en el seu rendiment escolar. El suport emocional i la disciplina són elements clau per guiar l'infant cap a la direcció adequada com hem esmentat anteriorment. A més, l'estil parental

més recomanat és el democràtic, on els fills són lliures per prendre decisions de manera autònoma dins un marc de normes establertes pels pares.

En aquest estil educatiu, els nens aprenen a comprendre que la vida està regida per una sèrie de normes i lleis que cal respectar, tot i que se'ls ofereix una llibertat i una confiança addicional perquè se sentin plenament lliures de prendre les regnes de la seva pròpia vida. Aquesta combinació d'orientació i autonomia, juntament amb les expectatives positives que els pares transmeten, suggereix que, quan s'aplica un estil parental democràtic sumat a aquestes expectatives, es pot aconseguir que l'infant es motivi de manera intrínseca per assolir les seves metes personals. Així, el nen no sols interioritza les normes necessàries per conviure en societat, sinó que també desenvolupa la capacitat d'autogovern i la iniciativa pròpia, factors essencials per al seu creixement i èxit futur.

Cal esmentar, a més que aquestes idees en relacionen amb l'efecte Pigmalí, que segons Criar.cat (2023), aquest fenomen descriu com les creences que es tenen sobre una persona poden afectar el seu rendiment acadèmic. Així, la pròpia motivació o les expectatives externes poden tenir una influència en el rendiment acadèmic, per aquest motiu quan els nens o nenes senten que tenen un suport o confiança en les seves pròpies capacitats, tenen un augment en la seva motivació, això fa que realitzin un aprenentatge més significatiu.

Pel contrari, quan les expectatives són inexistents o negatives, l'infant no arriba a desenvolupar una seguretat sòlida en si mateix. Aquesta manca d'autoestima provoca que sovint no confiï en les seves capacitats i que perdi la motivació, tant en l'àmbit escolar com en altres aspectes de la seva vida. La seguretat personal és fonamental perquè estableix unes bases fermes sobre les quals es construeix la personalitat, facilita la presa de decisions i ajuda a definir límits clars que impedeixen fer coses que no desitgem o que poden ser perjudicials. Per tot això, la seguretat en un mateix és un element clau i imprescindible per al benestar i el desenvolupament integral de l'infant.

3. Objectius del TFG

Objectiu general: Examinar la relació potencial entre el nivell socioeconòmic de l'alumnat d'educació primària i el seu rendiment acadèmic, en funció dels diferents models de família reconeguts.

3.1. Preguntes de recerca

Q.0 Com es defineix el concepte de “família”?

- 0.1 Com ha evolucionat històricament la noció de “família”?
- 0.2 Quin paper tenen els vincles afectius en la dinàmica familiar?

OE.1: Identificar la definició i evolució del concepte de família, així com els vincles afectius que en condicionen el funcionament.

Q.1 Quines són les principals tipologies de família en l'actualitat?

- 1.1 Quins models familiars reconeix la nova llei de famílies?
- 1.2 Com influeix la diversitat familiar al desenvolupament emocional i social dels infants?
- 1.3 Ofereixen tots els models familiars ofereixen el mateix nivell de suport als infants?

OE.2 : Definir el concepte de rendiment acadèmic i identificar-ne les variables influents des d'una perspectiva educativa i social.

Q.2 Què entenem per rendiment acadèmic?

- 2.1 Com defineixen diferents autors el concepte de rendiment acadèmic?
- 2.2 Quins són els principals factors que hi influeixen?
- 2.3 Com afecta el **nivell socioeconòmic i cultural** al clima familiar i, per extensió, al rendiment escolar?

OE.3 : Analitzar com els estils parentals i la dinàmica familiar influeixen en el rendiment acadèmic a l'etapa de primària.

Q.3. Quin impacte tenen els estils parentals en el rendiment escolar?

- 3.1 Quins són els principals estils parentals i com afecten l'infant?
- 3.2 Com incideixen el suport emocional i la disciplina familiar en els resultats acadèmics?

Q.4. Quins possibles factors, en cas d'existir que evidencien la relació entre el nivell socioeconòmic de l'alumne i el seu model familiar, i el seu rendiment acadèmic?

- 4.1. Influeix el model familiar en el nivell socioeconòmic de l'alumne?
- 4.2. Influeix el nivell socioeconòmic en el rendiment acadèmic de l'estudiant?

OE.4: Analitzar la influència que deriva el nivell socioeconòmic familiar i el rendiment acadèmic de l'alumnat.

S'ha elaborat un recurs visual en forma de mapa de qüestions per afavorir una millor comprensió del contingut. (**Annex 1**)

4. Metodologia del treball

Objectiu general: Examinar la relació potencial entre el nivell socioeconòmic de l'alumnat d'educació primària i el seu rendiment acadèmic, en funció dels diferents models de família reconeguts.				
Preguntes de recerca	Objectius específics	Metodologia	Hipòtesis	Instruments i procediment de recollida de dades
Q.0 0.2	OE.1	Revisió bibliogràfica i anàlisi qualitatiu.		Recerca i anàlisi documental.
Q.1 1.1 1.2 1.3	OE.2	Revisió bibliogràfica i anàlisi qualitatiu.		Recerca i anàlisi documental.
Q.2 2.1 2.2 2.3	OE.3	Enquesta i anàlisi comparativa.		Qüestionari a famílies.

Q.3 3.1 3.2		Revisió bibliogràfica i anàlisi qualitatiu.		Recerca i anàlisi documental.
Q.4 4.1 4.2	OE.4	Enquesta i anàlisi comparativa.		Qüestionari a famílies.

4.1. Context i participants

En el present TFG, es va poder arribar a uns resultats a través d'un qüestionari relacionat amb els diferents nivells econòmics, ja que, tal com hem pogut veure al llarg del treball d'investigació, aquest és un altre dels termes diferencials en el rendiment acadèmic dels infants. Per a la recollida de dades, es va comptar amb la col·laboració de tres escoles amb contextos socioeconòmics diversos:

En primer lloc, l'Escola Ausiàs March, situada a Santa Coloma de Gramenet, és considerat un centre de màxima complexitat. Aquesta escola disposa d'infants amb necessitats educatives i emocionals importants, molts dels quals viuen situacions familiars molt complexes. La major part de les famílies no dominen el castellà i, sovint, no tenen estudis superiors o són nouvinguts al país. Aquesta realitat és un gran repte per l'escola i l'alumne.

En segon lloc, el Col·legi Jesús-Maria de Badalona, aquesta es defineix com una escola concertada situada al barri de Sistrells, amb un nivell econòmic mitjà-baix. És un centre religiós on la diversitat cultural no és tan nombrosa, ja que un gran nombre de famílies són autòctones. Tot i això, hi existeix hi ha un petit percentatge de famílies d'origen estranger. El nivell d'estudis de les famílies és mixt, pel fet que hi ha representació de diferents perfils acadèmics.

Finalment, l'escola amb un nivell socioeconòmic alt és l'Escola "Els Maristes" ubicada al centre de Badalona. Es tracta d'un centre concertat, amb un alumnat majoritàriament procedent de famílies amb estudis superiors i amb un alt poder adquisitiu. La diversitat cultural en aquest

centre és reduïda, les famílies solen estar molt pendents en el seguiment i rendiment acadèmic dels seus fills.

Es va comptar amb el suport de les tres escoles per tenir una visió més àmplia i contrastada sobre la influència de la situació familiar i econòmica en el rendiment acadèmic dels infants. Aquests tres centres han sigut escollits, ja que es considera que poden aportar un ventall d'opinions per part dels participants, això enriqueix els resultats de la investigació. La diferència en la ubicació, el tipus de centre (públic o concertat) i el perfil socioeconòmic i cultural de les famílies fa possible que s'analitzi com aquestes variables poden influir de manera diferenciada en el rendiment acadèmic de l'infant.

4.2. Tècniques i instruments de recollida de dades

La tècnica emprada en aquest treball va ser el qüestionari, aquest és un instrument el qual es pot arribar a les opinions externes d'una manera ràpida i efectiva. L'objectiu d'utilitzar-lo en aquest treball es basa a arribar a una conclusió sobre la possible influència que es dona a terme entre el rendiment acadèmic i el tipus de família. Es va realitzar una comparació entre les respostes donades a les tres escoles: l'Ausiàs March de Santa Coloma, el Jesús Maria de Badalona i els Maristes de Badalona.

A partir d'aquesta comparativa, es van poder determinar unes conclusions clares sobre les diferents preguntes proposades, a més a partir d'aquest qüestionari es podrà arribar a un gran nombre de persones, fent d'aquesta manera que s'hi donin ventall d'opinions diferents que ens ajuden a veure diferents perspectives familiars. El nivell socioeconòmic és un dels factors a considerar de cada escola, ja que com hem esmentat en el marc teòric l'aspecte econòmic forma un paper molt important pel desenvolupament personal, emocional i acadèmic de l'infant, també té una influència en les oportunitats educatives. Una sèrie de factors els quals determinen certs aspectes de la vida de l'infant són els recursos materials, el nivell d'estudis dels progenitors o el temps que dediquen les famílies a l'aspecte educatiu, aquests són alguns dels elements que hem de tenir presents.

D'aquesta manera, aquest treball d'investigació, no es limita solament a descriure els resultats del qüestionari, sinó que, de la mateixa forma, també es va analitzar i interpretar les dades obtingudes, fent una comparació entre diferents patrons, i la sèrie de diferències que es donen entre les diferents famílies.

A partir d'aquesta anàlisi, es va cercar obtenir una visió més concreta sobre com influeixen els diferents tipus de famílies en relació amb el rendiment acadèmic, tenien en compte els diferents factors que poden afectar de forma positiva o negativa al menor, sigui de manera emocional, acadèmica o personal.

A partir d'aquesta visió més rigorosa i detallada es va permetre contribuir a l'enriquiment del debat actual sobre les desigualtats educatives, a més de les estratègies que podem tenir en compte com a docents per arribar a la desitjada educació equitativa i inclusiva per a tots els alumnes. A més, mitjançant aquesta investigació, es va voler proporcionar coneixement sobre el tema en concret, per donar suport a tots els docents i donar veu a aquesta diversitat familiar.

4.3. Procediment de recollida de dades

A partir d'aquest es va recopilar la informació necessària per donar resposta a la qüestió principal del treball, d'una forma ràpida i efectiva, a més, es va facilitar l'arribada a un gran nombre de persones, d'aquesta manera es podrà rebre una sèrie d'opinions diferenciades. S'ha de tenir present que les dades recollides dels participants tindran un caràcter anònim, a més, solament s'utilitzaran per a finalitats educatives i de recerca.

El principal objectiu com hem esmentat al llarg del treball d'investigació es basa a analitzar la influència del tipus de famílies i el rendiment acadèmic, abordant els objectius que poden estar presents en aquesta influència, com pot ser la implicació de les famílies a l'àmbit educatiu de l'infant, l'aspecte emocional dels progenitors i el nivell socioeconòmiques de la família. Per donar una resposta més clara es comptaran amb tres centres educatius diferents:

- L'escola "Ausiàs March" ubicada a Santa Coloma de Gramenet
- Col·legi "Jesús Maria" ubicada al barri de Sistolers de Badalona
- L'escola "Els Maristes" de Badalona

Les fases les quals s'han de seguir per recollir les dades són:

Fase 1: Disseny del qüestionari

El qüestionari s'ha elaborat pel treball d'investigació, amb les preguntes plantejades d'una forma tancada, amb unes respostes concretes que ens donen les eines necessàries per entendre la influència del tipus de famílies amb el rendiment acadèmic, també s'exploraran diferents factors relacionats amb l'ambient familiar de l'infant, com pot ser la participació de la mateixa família a l'àmbit educatiu, la comunicació entre la família i els docents, el nivell emocional de

l'infant i el suport educatiu que reben a casa. Aquestes preguntes han estat redactades de manera clara i entenedora per tal de facilitar la comprensió de totes les famílies i d'aquesta manera respondre sincerament.

Fase 2: Contacte amb els centres

En principi no s'ha realitzat un permís formal a cada escola per efectuar els qüestionaris. Per part de l'escola Ausiàs March, on avui dia estic realitzant les pràctiques, la meva tutoria ha donat el seu consentiment i ha contribuït de forma col·laborativa en la distribució del qüestionari a les famílies. Per part dels altres centres amb qui col·laboro per rebre les respostes del qüestionari, he contactat amb coneguts que han facilitat la distribució de les preguntes a les famílies. A través d'aquest procés he pogut rebre les respostes de manera ràpida i seguint la idea prevista.

Fase 3: L'enviament i la difusió del qüestionari

El qüestionari ha sigut distribuir de manera digital, a partir d'un enllaç el qual ha facilitat la resposta directa de les famílies, mitjançant qualsevol dispositiu. Hem de tenir present que totes les famílies han estat assabentades sobre l'objectiu del treball d'investigació, l'única font de dades amb la que es compte amb el qüestionari, deixant de banda les entrevistes o grups de discussió.

Fase 4: Recollida i organització de les dades

Una vegada s'han obtingut totes les respostes, es farà una classificació en relació amb centre educatiu, a continuació s'organitzaran alguns aspectes rellevants com els factors que es poden determinar com influenciables en una sèrie de blocs temàtics, a partir d'aquesta classificació es podrà realitzar una classificació entre les diferents famílies.

4.4. Anàlisi de les dades

En aquest treball s'ha dissenyat i distribuït una enquesta (**Annex 2**) per analitzar com influeix el tipus de família en el rendiment acadèmic dels infants. Les preguntes, tancades i concretes, han permès recollir dades sobre factors com el nivell socioeconòmic, les expectatives educatives, l'acompanyament en les tasques escolars i la implicació familiar. Les respostes s'han comparat segons el centre educatiu i el seu context socioeconòmic: l'Escola Ausiàs March (Santa Coloma de Gramenet), el Col·legi Jesús Maria i l'Escola Els Maristes (ambdues a Badalona). Aquesta anàlisi ha permès identificar diferències i patrons que ajuden a comprendre com les condicions familiars poden afectar el rendiment escolar.

5. Resultats, interpretació i discussió

5.1. Resultats del qüestionari

A continuació es mostren els resultats obtinguts a partir del qüestionari adreçat a les famílies dels tres centres seleccionats: Ausiàs March, Jesús-Maria i Els Maristes.

5.1.1. A quina d'aquestes escoles pertany el teu fill/a?

Taula 1: Nombre de participants per centre educatiu

	Frec. Absoluta	Frec Relativa
Col·legi Jesús-Maria (Badalona)	14	37%
Escola Ausiàs March (Santa Coloma de Gramenet)	11	29%
Escola Els Maristes (centre de Badalona)	13	34%
Total general	38	100%

Font: Elaboració pròpia

En aquesta primera pregunta es recullen les respostes de les tres escoles participants, classificades segons el seu nivell socioeconòmic. L'escola Jesús Maria de Badalona presenta un nivell mitjà, amb famílies de classe treballadora. L'Ausiàs March, de Santa Coloma, té un nivell baix i un alt percentatge d'alumnat nouvingut. Els Maristes, al centre de Badalona, es caracteritza per un nivell mitjà-alt i famílies majoritàriament catalanes.

Segons el gràfic, les famílies més participatives són les d'Els Maristes, seguides per Jesús Maria i, finalment, Ausiàs March.

5.1.2. Quin d'aquests models familiars consideres el teu?

Taula 2: Models familiars segons els participants

	Frec. Absoluta	Frec. Relativa
Col·legi Jesús-Maria (Badalona)	14	37%
Família monoparental (un pare o mare i fills/es)	2	14%
Família nuclear (pare, mare i fills/es)	9	64%
Família reconstruïda (parelles amb fills/es de matrimonis anteriors)	3	21%
Escola Ausiàs March (Santa Coloma de Gramenet)	11	29%
Família extensa (avis, tiets que conviuen a la llar)	2	18%
Família jove	1	9%
Família monoparental (un pare o mare i fills/es)	3	27%
Família nuclear (pare, mare i fills/es)	4	36%
Família reconstruïda (parelles amb fills/es de matrimonis anteriors)	1	9%
Escola Els Maristes (centre de Badalona)	13	34%
Família nuclear (pare, mare i fills/es)	13	100%
Total general	38	100%

Font: Elaboració pròpia

Aquesta segona pregunta s'emmarca en l'objectiu específic 1: identificar la definició i evolució del concepte de família i els vincles afectius que en condicionen el funcionament.

A l'escola Els Maristes destaca la presència exclusiva de famílies nuclears, fet que indica una estructura familiar força homogènia. En canvi, a les escoles Ausiàs March i Jesús Maria hi ha més varietat, amb presència de famílies reconstruïdes i monoparentals.

Aquestes dades reflecteixen la diversitat actual de models familiars i els canvis socials en la concepció de família.

5.1.3. Quants fills o filles conviuen a la llar actualment?

Taula 3: Nombre de fills/es que conviuen actualment a la llar

	Frec. Absoluta	Frec. Relativa
Col·legi Jesús-Maria (Badalona)	14	37%
1	2	14%
2	8	57%
3	3	21%
4 o més	1	7%
Escola Ausiàs March (Santa Coloma de Gramenet)	11	29%
2	7	64%
3	3	27%
4 o més	1	9%
Escola Els Maristes (centre de Badalona)	13	34%
1	9	69%
2	4	31%
Total general	38	100%

Font: Elaboració pròpia

Aquesta pregunta respon a l'objectiu sobre l'evolució del concepte de família i els vincles afectius. Les dades mostren una tendència cap a famílies amb pocs fills, sent el model de dos fills el més habitual. La majoria de famílies d'Els Maristes tenen un sol fill, mentre que les nombroses són poc freqüents. Aquestes dades reflecteixen l'impacte de factors com el cost de vida, la conciliació i el context sociocultural.

5.1.4. Quin és el nivell d'estudis per part dels progenitors o tutors?

Taula 4: Nivell d'estudis dels progenitors segons les dades recollides al qüestionari

	Frec. Absoluta	Frec. Relativa
Col·legi Jesús-Maria (Badalona)	14	37%
Batxillerat	1	7%
Estudis universitaris	2	14%
Formació professional	4	29%
Primària	1	7%
Secundària	6	43%
Escola Ausiàs March (Santa Coloma de Gramenet)	11	29%
Primària	3	27%
Secundària	3	27%
Sense estudis	5	45%
Escola Els Maristes (centre de Badalona)	13	34%
Estudis universitaris	12	92%
Formació professional	1	8%
Total general	38	100%

Font: Elaboració pròpia

Aquesta pregunta analitza el nivell d'estudis dels progenitors i la seva relació amb el context socioeconòmic. A Els Maristes predominen els estudis universitaris, indicant un nivell mitjà-alt. A Ausiàs March, la majoria no tenen estudis o tenen formació bàsica, cosa que reflecteix un entorn més desfavorit. A Jesús Maria hi ha més diversitat, amb presència de formació professional i estudis obligatoris, mostrant una realitat socioeconòmica més mixta.

5.1.5. Quant de temps dedica al dia el teu fill/a per fer els deures a casa?

Taula 5: Dedicació a l'estudi fora de l'horari escolar

	Frec. Absoluta	Frec. Relativa
Col·legi Jesús-Maria (Badalona)	14	37%
1 hora	5	36%
2 hores o més	6	43%
Mitja hora	3	21%
Escola Ausiàs March (Santa Coloma de Gramenet)	11	29%
1 hora	7	64%
2 hores o més	2	18%
Mitja hora	2	18%
Escola Els Maristes (centre de Badalona)	13	34%
1 hora	4	31%
2 hores o més	1	8%
Mitja hora	8	62%
Total general	38	100%

Font: Elaboració pròpia

En relació amb l'objectiu específic 3, que analitza la influència dels estils parentals i la dinàmica familiar en el rendiment acadèmic, s'observen diferències entre centres pel que fa al temps dedicat a les tasques escolars. Als Maristes, la majoria d'infants hi dediquen 30 minuts, possiblement per fomentar l'autonomia. A Ausiàs March, el temps s'amplia a una hora, i a Jesús Maria, a dues hores o més, fet que pot reflectir més exigència acadèmica o implicació familiar. Aquestes variacions evidencien com el context familiar pot influir en el suport escolar i el rendiment dels alumnes.

5.1.6. Quin és el nivell d'importància que es dona a casa al rendiment escolar positiu?

Taula 6: Importància atribuïda al bon rendiment escolar per part de les famílies

	Frec. Absoluta	Frec. Relativa
Col·legi Jesús-Maria (Badalona)	14	37%
Important	6	43%
Molt important	8	57%
Escola Ausiàs March (Santa Coloma de Gramenet)	11	29%
Important	5	45%
Molt important	3	27%
Molt poc	3	27%
Escola Els Maristes (centre de Badalona)	13	34%
Important	5	38%
Molt important	8	62%
Total general	38	100%

Font: Elaboració pròpia

Aquest apartat analitza la percepció del rendiment acadèmic segons el context educatiu i social. A Els Maristes i Jesús Maria es valora molt positivament, possiblement per l'alt nivell formatiu dels progenitors. A Ausiàs March també és important per a la majoria, però hi ha més variabilitat, amb algunes famílies que li donen poca importància, fet que pot reflectir diferències culturals o altres prioritats. La valoració del rendiment depèn tant del centre com del context sociocultural familiar.

5.1.7. Quina de les següents afirmacions consideres que descriu millor el que s'entén per un bon rendiment acadèmic?

Taula 7: Concepte de bon rendiment acadèmic

	Frec. Absoluta	Frec. Relativa
Col·legi Jesús-Maria (Badalona)	14	37%
Obtenir bones notes	1	7%
Ser capaç d'aplicar els coneixements fora de l'escola	8	57%
Tenir coneixements sobre la matèria	5	36%
Escola Ausiàs March (Santa Coloma de Gramenet)	11	29%
Obtenir bones notes	5	45%
Ser capaç d'aplicar els coneixements fora de l'escola	3	27%
Tenir coneixements sobre la matèria	3	27%
Escola Els Maristes (centre de Badalona)	13	34%
Obtenir bones notes	1	8%
Ser capaç d'aplicar els coneixements fora de l'escola	10	77%
Tenir coneixements sobre la matèria	2	15%
Total general	38	100%

Font: Elaboració pròpia

En relació amb l'objectiu específic 2, que busca *definir el rendiment acadèmic i les seves variables influents*, s'observen diferències segons el centre. A Els Maristes, 10 famílies associen el rendiment amb aplicar coneixements a la vida quotidiana. A Ausiàs March, predomina una visió basada en les notes, tot i que també es valoren la comprensió i l'aplicació pràctica. A Jesús-Maria, 8 respostes el vinculen amb tenir coneixements. Tot i les variacions, es detecta una tendència cap a una visió més global i competencial del rendiment acadèmic.

5.1.8. Amb quina freqüència et comuniques amb el docent o realitzes un seguiment de l'infant?

Taula 8: Freqüència de comunicació entre la família i el/la docent

	Frec. Absoluta	Frec. Relativa
Col·legi Jesús-Maria (Badalona)	14	37%
Algunes vegades (Trimestralment)	10	71%
Mai	1	7%
Poques vegades (Una o dues vegades a l'any)	1	7%
Sovint (una vegada a la setmana)	2	14%
Escola Ausiàs March (Santa Coloma de Gramenet)	11	29%
Algunes vegades (Trimestralment)	7	64%
Poques vegades (Una o dues vegades a l'any)	3	27%
Sovint (una vegada a la setmana)	1	9%
Escola Els Maristes (centre de Badalona)	13	34%
Algunes vegades (Trimestralment)	7	54%
Poques vegades (Una o dues vegades a l'any)	3	23%
Sovint (una vegada a la setmana)	3	23%
Total general	38	100%

Font: Elaboració pròpia

Aquesta pregunta, vinculada a l'objectiu sobre estils parentals, analitza la comunicació escola-família. A totes tres escoles, predomina una comunicació trimestral, coincident amb el tancament del trimestre. Aquesta freqüència reflecteix una implicació familiar moderada però constant en el procés educatiu.

5.1.9. Quin consideres que es el nivell d'ajuda a l'infant a les tasques escolars a casa?

Taula 9: Nivell de suport escolar ofert per la família a casa

	Frec. Absoluta	Frec. Relativa
Col·legi Jesús-Maria (Badalona)	14	37%
L'infant fa les tasques de forma autònoma	1	7%
Sempre li ajudo	7	50%
Sempre li ajudo, Una altra persona l'ajuda (classes de repàs)	1	7%
Una altra persona l'ajuda (classes de repàs)	5	36%
Escola Ausiàs March (Santa Coloma de Gramenet)	11	29%
L'infant fa les tasques de forma autònoma	7	64%
Una altra persona l'ajuda (classes de repàs)	3	27%
Una altra persona l'ajuda (classes de repàs), L'infant fa les tasques de forma autònoma	1	9%
Escola Els Maristes (centre de Badalona)	13	34%
L'infant fa les tasques de forma autònoma	3	23%
Sempre li ajudo	6	46%
Sempre li ajudo, L'infant fa les tasques de forma autònoma	4	31%
Total general	38	100%

Font: Elaboració pròpia

Aquesta pregunta s'emmarca dins de l'objectiu específic 3, que és *analitzar com els estils parentals i la dinàmica familiar influeixen en el rendiment acadèmic a primària*. A Els Maristes, 6 famílies ajuden directament en les tasques escolars, fet que pot estar relacionat amb el seu nivell d'estudis. A Ausiàs March, 7 infants treballen de manera autònoma, potser per manca de temps o recursos familiars. A Jesús Maria, 7 famílies també col·laboren activament. Aquestes diferències evidencien com el suport familiar varia segons el context i pot influir en l'èxit acadèmic.

5.1.10. Quines són les teves expectatives amb relació als estudis del teu fill o filla?

Taula 10: Expectatives familiars sobre el futur acadèmic del fill o filla

	Frec. Absoluta	Frec. Relativa
Col·legi Jesús-Maria (Badalona)	14	37%
L'infant fa les tasques de forma autònoma	1	7%
Sempre li ajudo	7	50%
Sempre li ajudo, Una altra persona l'ajuda (classes de repàs)	1	7%
Una altra persona l'ajuda (classes de repàs)	5	36%
Escola Ausiàs March (Santa Coloma de Gramenet)	11	29%
L'infant fa les tasques de forma autònoma	7	64%
Una altra persona l'ajuda (classes de repàs)	3	27%
Una altra persona l'ajuda (classes de repàs), L'infant fa les tasques de forma autònoma	1	9%
Escola Els Maristes (centre de Badalona)	13	34%
L'infant fa les tasques de forma autònoma	3	23%
Sempre li ajudo	6	46%
Sempre li ajudo, L'infant fa les tasques de forma autònoma	4	31%
Total general	38	100%

Font: Elaboració pròpia

En relació amb l'objectiu específic 3, que és *analitzar com els estils parentals i la dinàmica familiar influeixen en el rendiment acadèmic a primària*, s'observa una tendència generalitzada cap a l'educació superior en les tres escoles. A Maristes, les famílies mostren expectatives altes, sovint vinculades al seu nivell educatiu. A Ausiàs March també es valora l'educació universitària, però amb més flexibilitat. A Jesús Maria, 9 famílies comparteixen una orientació clara cap als estudis superiors. Tot i les diferències, el valor positiu de l'educació és comú en tots tres contextos.

5.1.11. Creus que situacions familiars concretes (per exemple, dificultats econòmiques o una estructura familiar diversa) poden influir en el rendiment acadèmic dels infants de manera positiva o negativa?

Taula 11: Percepcions sobre com el nivell socioeconòmic i el model familiar influeixen en el rendiment acadèmic

	Frec. Absoluta	Frec. Relativa
Col·legi Jesús-Maria (Badalona)	14	37%
Si, negativament	13	93%
Si, positivament	1	7%
Escola Ausiàs March (Santa Coloma de Gramenet)	11	29%
No influeix	5	45%
Si, negativament	6	55%
Escola Els Maristes (centre de Badalona)	13	34%
No influeix	3	23%
Si, negativament	10	77%
Total general	38	100%

Font: Elaboració pròpia

En relació amb l'objectiu general del treball, que és *examinar la relació entre el nivell socioeconòmic de l'alumnat de primària i el seu rendiment acadèmic, segons els diferents models familiars*, les dades mostren que el context familiar influeix clarament en els resultats escolars. En especial, els infants de famílies monoparentals amb dificultats econòmiques poden veure's afectats per la manca de temps i recursos del progenitor. Per tant, el model familiar i la situació socioeconòmica són elements clau per entendre i combatre les desigualtats educatives.

5.2. Interpretació i discussió (dels resultats)

Després de dur a terme aquest treball d'investigació, podem contrastar els resultats obtinguts amb el marc teòric prèviament establert, corroborant diverses afirmacions fonamentades en la literatura científica. Tal com apunta Gil (2011, p. 300): "Se ha constatado que los alumnos que proceden de familias con un nivel socioeconómico alto tienden a obtener resultados escolares superiores a los que logran quienes proceden de un medio familiar desfavorecido desde el punto de vista socioeconómico". Aquesta afirmació es veu confirmada pels resultats, ja que s'observen diferències clares entre els centres amb un perfil socioeconòmic més elevat i aquells amb un perfil més baix. Aquestes diferències poden atribuir-se al fet que les famílies amb un nivell socioeconòmic més alt solen tenir estudis superiors, un factor que resulta determinant a l'hora de poder oferir suport educatiu als infants quan aquests ho necessiten.

Tot i que el nivell socioeconòmic pot influir en el rendiment acadèmic, les dades mostren que el factor clau és la implicació familiar. L'interès, el seguiment i la comunicació amb l'escola tenen més impacte que els recursos econòmics, que actuen com a suport, però no com a elements determinants.

Un altre aspecte rellevant és el de les expectatives familiars envers l'infant, relacionades amb l'anomenat efecte Pigmalión. Tal com explica Criar.cat (2023), aquest fenomen descriu com les creences que es tenen sobre una persona poden afectar el seu rendiment acadèmic. Aquest concepte ajuda a entendre els resultats recollits als tres centres estudiats, on majoritàriament les famílies esperen que els infants superin els estudis obligatoris i accedeixin a nivells formatius superiors. Aquestes altes expectatives, lluny de generar pressió, poden contribuir a reforçar la motivació i l'autoestima dels alumnes, afavorint el seu èxit acadèmic.

Pel que fa al concepte de rendiment acadèmic, segons el diccionari Termcat (2019), el rendiment acadèmic es defineix com els resultats escolars que mostren el rendiment d'un alumne o grup al final d'un període i que permeten valorar l'eficiència del procés educatiu. Aquesta definició admet una interpretació diversa segons el context familiar i educatiu. Així, als centres com Els Maristes o Jesús Maria, amb un entorn socioeconòmic més elevat, predomina una visió competencial del rendiment, centrada en l'aplicació pràctica dels coneixements. Per contra, a l'escola Ausiàs March, on la situació social és més desafavorida, es prioritzen les notes com a indicador principal d'èxit acadèmic, reflectint una concepció més tradicional.

D'altra banda, segons Sánchez Barreno et al. (2024), el context cultural i socioeconòmic familiar es considera un element decisiu en la creació del clima educatiu a la llar, el qual repercuteix de manera directa en el rendiment escolar dels fills i filles. Aquest plantejament explica per què a l'escola Els Maristes, moltes famílies poden acompanyar activament els seus fills en la realització de les tasques escolars, mentre que a Ausiàs March, aquest acompanyament es veu limitat per la manca de temps o recursos.

Finalment, cal tornar a insistir en la importància de considerar el nivell socioeconòmic com un factor a tenir en compte, però no com un determinant absolut. Gil (2011) apunta que, en l'avaluació del rendiment escolar, la consideració del nivell socioeconòmic esdevé un element significatiu en la interpretació i valoració dels resultats obtinguts. Tot i així, la recerca mostra que és la implicació familiar en el procés educatiu allò que marca realment la diferència: una implicació que es manifesta tant en el suport directe a l'aprenentatge com en la comunicació amb l'escola i l'interès pel creixement personal i acadèmic de l'infant.

En conclusió, a partir dels resultats obtinguts, es pot observar que la tipologia familiar predominant és la nuclear, especialment en el cas de l'escola dels Maristes. Aquest fet reflecteix que, malgrat els canvis socials, el model familiar tradicional encara és present en determinats contextos. No obstant això, a les altres escoles analitzades, es detecta una major diversitat de models familiars, com poden ser les famílies monoparentals o reconstituïdes.

En tots tres centres s'ha constatat una implicació significativa de les famílies en l'educació dels infants, tot i que aquesta pot manifestar-se de formes diferents. Les famílies amb estructures menys convencionals o amb menys recursos econòmics poden tenir limitacions de temps o de coneixements acadèmics, fet que pot dificultar el suport directe a l'alumnat. Tot i així, això no implica una manca d'interès o de preocupació pel procés educatiu dels seus fills i filles.

D'aquesta manera, podem concloure que, tot i que la tipologia familiar i el nivell socioeconòmic són factors importants a tenir en compte, no determinen per si sols el rendiment acadèmic. És la implicació activa de la família independentment del seu model o condició econòmica la que esdevé clau per afavorir l'èxit educatiu dels infants.

5.3. Implicacions educatives

Una vegada realitzat el treball d'investigació i detectada la relació existent entre els diferents tipus de família i el rendiment acadèmic positiu, cal abordar una sèrie d'implicacions educatives que puguin ajudar els professionals i els centres educatius a millorar l'atenció a infants procedents de contextos familiars diversos i amb diferents nivells socioeconòmics.

És essencial establir una comunicació fluida i adaptada entre escola i família per fer un bon seguiment de l'infant. Cal oferir canals diversos (reunions, trucades, trobades informals) i horaris flexibles segons la realitat de cada família. Aquesta proximitat afavoreix la confiança i la detecció precoç de necessitats.

L'escola ha de ser un espai inclusiu que valori la diversitat familiar. Cal evitar estereotips i promoure activitats que reflecteixin diferents models familiars i realitats socials. Això afavoreix el respecte, enriqueix l'aprenentatge i prevé la discriminació o l'assetjament relacionat amb l'origen familiar o econòmic.

És important que el professorat rebi formació en diversitat, equitat i sensibilització social per comprendre millor els diferents contextos familiars i establir vincles de confiança amb les famílies. Això permet interpretar millor les actituds i necessitats dels infants. També es proposa organitzar tallers i activitats on les famílies participin amb els seus fills, afavorint la implicació educativa i el sentiment de pertinença. A més, cal oferir suport específic a famílies nouvingudes o en situació de vulnerabilitat mitjançant espais d'acollida, tallers de llengua i informació sobre el sistema educatiu. L'escola ha de ser un punt de referència i suport per a totes les famílies.

També cal implementar programes que ajudin les famílies a implicar-se activament en l'educació dels seus fills, oferint estratègies per motivar-los, donar-los suport emocional i ajudar-los amb les tasques escolars. En entorns vulnerables, és essencial garantir la igualtat d'oportunitats mitjançant reforç educatiu gratuït, activitats extraescolars subvencionades i accés a material escolar bàsic.

La motivació és fonamental per al benestar emocional dels infants. Quan se senten valorats i acompanyats, perceben l'escola com un espai segur on poden expressar-se sense por. És important que entenguin que equivocar-se és part del procés d'aprenentatge i una oportunitat per créixer. Cada infant té habilitats diferents, i cal reconèixer la diversitat d'intel·ligències. Per això, l'escola ha d'oferir un entorn que afavoreixi la confiança, la descoberta i el desenvolupament de tot el seu potencial.

En l'àmbit emocional i motivacional, cal considerar l'efecte Pigmalíó: les expectatives dels adults influeixen en el rendiment i l'autoestima dels infants. Per això, és important fomentar expectatives positives, reforçar la confiança i promoure la resiliència. Es poden fer tallers sobre gestió emocional, motivació i valors, per ajudar-los a creure en les seves capacitats malgrat les dificultats.

En conclusió, integrar la diversitat familiar i socioeconòmica a l'escola és clau per garantir una educació equitativa i inclusiva. El centre educatiu ha de ser un espai acollidor per a totes les famílies, afavorint el benestar emocional i l'èxit acadèmic dels infants, tot valorant la seva singularitat i experiència vital.

6. Conclusions generals

6.1. Reflexions finals

Les conclusions extretes del treball d'investigació sobre l'impacte de les diferents situacions familiars en el rendiment acadèmic a educació primària són les següents:

En primer lloc, el nivell socioeconòmic familiar influeix en el rendiment acadèmic, però no de manera directa ni determinant. S'ha observat que famílies amb pocs recursos econòmics poden assolir bons resultats escolars si hi ha una implicació activa en el procés educatiu dels infants. Aquesta implicació compensa possibles mancances materials i esdevé clau per a l'èxit acadèmic.

D'altra banda, s'ha confirmat que la implicació familiar és el factor més rellevant pel rendiment escolar positiu. Això desmunta la hipòtesi inicial que atribuïa el pes principal al tipus de família o al seu nivell socioeconòmic. Tot i que aquests aspectes poden influir, no són decisius per si sols si hi ha un acompanyament adequat per part de la família.

També s'ha pogut comprovar que actualment existeix una gran diversitat de models familiars dins els centres educatius, especialment en entorns amb major heterogeneïtat social. Aquesta diversitat familiar no ha de ser vista com un desavantatge, sinó com una realitat que requereix una mirada educativa inclusiva i adaptativa.

Finalment, s'ha detectat una diferència en la concepció del rendiment acadèmic segons el context socioeconòmic. En entorns més afavorits, el rendiment es relaciona amb la capacitat d'aplicar coneixements fora de l'escola (una visió més competencial), mentre que en contextos amb menys recursos es manté una visió més tradicional, centrada en les notes i resultats acadèmics estrictes.

6.2. Objectius assolits i limitacions

Aquest treball ha permès assolir l'objectiu general: analitzar la relació entre el nivell socioeconòmic de l'alumnat de primària i el seu rendiment acadèmic segons els diferents models familiars. La revisió bibliogràfica mostra que aquesta relació existeix, tot i que no és directa, ja que factors com la implicació familiar o l'estil parental també hi influeixen.

Pel que fa als altres objectius, en concret als objectius específics, en relació amb l'OE.1, *identificar la definició i evolució del concepte de família, així com els vincles afectius que en condicionen el funcionament*, s'ha assolit de manera satisfactòria, ja que a partir de la recerca hem pogut determinar aquesta diversificació familiar. A més, en les enquestes hem pogut constatar que aquestes afirmacions eren reals, així com entendre com aquestes realitats i contextos poden influir a nivell emocional en l'infant.

Pel que fa a l'OE.2, el qual és *definir el concepte de rendiment acadèmic i identificar-ne les variables influents des d'una perspectiva educativa i social*, també ha estat assolit. A partir de la recerca hem pogut determinar una sèrie de definicions en relació amb aquest concepte. A més, també hem pogut conèixer la percepció de les famílies, a través de les enquestes, sobre què entenen com a rendiment acadèmic, així com identificar els factors que el condicionen.

Respecte a l'OE.3, el qual és *analitzar com els estils parentals i la dinàmica familiar influeixen en el rendiment acadèmic a l'etapa de primària*, s'ha pogut observar que s'ha assolit de manera adient. Els resultats de l'enquesta, juntament amb la recerca, han permès constatar la relació dels estils parentals i la pròpia dinàmica familiar amb el rendiment acadèmic, destacant sobretot l'acompanyament i la comunicació familiar, així com la motivació, el que s'entén per efecte

Pigmalió, el qual és beneficiós per al benestar general de l'infant i contribueix a establir unes bases sòlides per a un bon rendiment acadèmic.

Pel que fa a l'OE.4, el qual és *analitzar la influència que deriva el nivell socioeconòmic familiar i el rendiment acadèmic de l'alumnat*, s'ha abordat de manera profunda. Tot i que s'ha demostrat que pot ser un factor important que els docents han de tenir en compte, ja que forma part del context de l'infant, no es tracta necessàriament d'un factor directament relacionat amb un rendiment acadèmic positiu. Aquest està condicionat per diferents variables, com el suport emocional i acadèmic per part de la família i l'estil de criança.

Les principals limitacions han estat la baixa participació de les famílies, que ha fet que el treball sigui més teòric, i la dificultat per extreure conclusions generals degut a la variabilitat dels resultats. També s'ha detectat una manca d'estudis recents sobre les tipologies familiars actuals. Tot i això, s'han assolit els objectius, i els resultats obtinguts poden ser útils per a futurs docents que vulguin comprendre millor les realitats familiars i l'alumnat en contextos diversos.

6.3. Noves línies de recerca

A partir dels resultats i conclusions obtinguts, es poden plantejar diverses línies de recerca per aprofundir en la temàtica. En primer lloc, seria interessant analitzar l'evolució del rendiment acadèmic a educació primària en escoles amb contextos socioeconòmics i culturals diversos. Això permetria observar com les condicions familiars influeixen en el progrés escolar i identificar punts forts i febles segons l'entorn.

En segon lloc, es proposa una investigació qualitativa amb alumnes de cicle superior, a través d'entrevistes, per conèixer la seva visió sobre la influència del seu model familiar en el rendiment acadèmic. Aquesta línia donaria veu als infants i ajudaria a entendre millor com perceben el seu entorn familiar i educatiu.

Finalment, també seria rellevant estudiar el paper dels centres educatius en la reducció de les desigualtats socioeconòmiques. Es tractaria d'identificar pràctiques pedagògiques que afavoreixin l'equitat i ofereixin les mateixes oportunitats a tot l'alumnat, independentment del seu origen familiar.

En conjunt, aquestes propostes poden contribuir a millorar la comprensió de la realitat educativa de l'alumnat i oferir eines útils per a la pràctica docent.

6.4. Reflexió personal sobre la vostra experiència al realitzar el TFG

Ara que ja s'ha finalitzat aquest treball d'investigació, puc observar amb més claredat la meua experiència al llarg del procés. En un inici, tenia al cap un altre tema, ja que l'àmbit de les emocions sempre m'ha interessat especialment. Tot i això, no acabava de tenir clar com enfocar-lo d'una manera adequada i viable per a un TFG. En el transcurs de la recerca prèvia, vaig adonar-me que hi havia molta bibliografia disponible sobre les famílies i, com que és un tema que sovint no s'aborda amb profunditat —potser perquè parlar de la vida privada i, especialment, de la família pot resultar incòmode o massa íntim—, vaig considerar que podia ser una bona oportunitat per explorar-lo.

Un cop vaig definir el tema i vaig tenir clar l'enfocament, vaig començar a cercar informació per construir una base sòlida de comprensió. És cert que, inicialment, volia abastar molts conceptes dins del marc teòric, però la limitació d'extensió del treball no ho va permetre. Tot i així, considero que s'han tractat de manera clara i pertinent tots aquells aspectes que, al meu parer, eren fonamentals per entendre el treball en la seva globalitat.

Pel que fa a la metodologia, vaig tenir clar que l'enquesta era la millor eina per recollir dades, ja que em permetia arribar a un major nombre de persones i obtenir així una visió més àmplia i diversa. Aquesta decisió es va mostrar encertada, ja que vaig rebre moltes respostes, la qual cosa em va permetre extreure unes conclusions fonamentades i coherents.

Des d'una perspectiva més personal, he gaudit molt elaborant aquest treball, ja que la meua pròpia família ha viscut situacions en què el nivell socioeconòmic ha estat un motiu de preocupació. Precisament per això, volia demostrar que aquest factor no ha de ser determinant i que, amb implicació i acompanyament familiar, és possible assolir un bon rendiment acadèmic.

He de confessar que al principi tenia força por d'afrontar aquest treball, ja que es tractava d'una experiència nova i que, a més, considero un pilar fonamental dins de la carrera. No obstant això, gràcies a l'acompanyament de la meua docent, he pogut plasmar totes les meves idees i dur a terme el treball amb seguretat i motivació.

Estic molt agraïda a totes les persones que han estat al meu costat durant aquest procés, ja que m'han ajudat a créixer tant a nivell personal com professional. Espero que aquest sigui l'inici d'un camí ple d'oportunitats i aprenentatges.

7. Referències bibliogràfiques

Aldeas Infantiles SOS. (2018, 14 de maig). *Què és una família d'acollida*.
<https://www.aldeasinfantiles.es/actualidad/que-es-una-familia-de-acogida>

Boertien, D. (2018). *La monoparentalitat suposa un risc pel rendiment escolar dels fills?*
Perspectives Demogràfics, 10, 1–4. <https://ddd.uab.cat/record/202294>

Caimari Cañellas, J. M. (2015). *Variables familiars i rendiment acadèmic*. [Treball de fi de grau,
Universitat de les Illes Balears]. <http://hdl.handle.net/11201/3662>

Criar.cat. (2023, 7 de juliol). *Què és l'efecte Pigmalí i com impacta en l'autoestima de les criatures?*
<https://www.criar.cat/crianca/adolescents/que-es-lefecte-pigmalio-i-com-impacta-en-lautoestima-de-les-criatures.html>

Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya. (2024, 8 d'abril). *Famílies monoparentals*.
Generalitat de Catalunya.
https://dretssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/families/families_monoparentals/

eFamilia. (s.f.). *Drets i tipus de família*. Recuperat de https://efamilia.es/derechos-y-tipos-de-familia/?utm_source

Fabregat, A. (2023). *Intervenció en la unitat familiar*. Recuperat de
https://ioc.xtec.cat/materials/FP/Recursos/fp_iso_m06_/web/fp_iso_m06_htmlindex/media/fp_iso_m06_material_paper.pdf?utm_source

Gil Flores, J. (2013). *Medición del nivel socioeconómico familiar en el alumnado de Educación Primaria*. Revista de Educación, 362, 298–322. <https://doi.org/10.4438/1988-592X-RE-2011-362-162>

Grinberg, S. M. (2015). *Governmentality and pedagogical apparatuses in management times*. Sisyphus. Journal of Education, 3(3), 88–109. <https://doi.org/10.25749/sis.8908>

Iribarren, L. A. (2010). *Escuela inclusiva y diversidad de modelos familiares*. Revista Iberoamericana de Educación, 53(6), 1–11. <https://doi.org/10.35362/rie5361710>

Morales Gómez, S. M. (2015). *La familia y su evolución*. Perfiles de las Ciencias Sociales, 3(5), 127–155. <https://revistas.ujat.mx/index.php/perfiles/article/view/1038>

Observatorio FIEEX. (2023). *Diversidad familiar: Los diferentes tipos de familia*. Observatorio FIEEX.
https://observatoriofiex.es/diversidad-familiar-los-diferentes-tipos-de-familia/?utm_source

Pérez Porto, J., & Gardey, A. (2021, 21 de maig). *Socioeconómico - Qué es, definición y concepto*. Definición.de. <https://definicion.de/socioeconomico/>

Raffino, E., Equipo editorial Etecé (2021, 5 d'agost). *Tipos de familia*. Enciclopedia Concepto.
<https://concepto.de/tipos-de-familia/>

Rom Salvador, M. (2023, 7 de gener). *Els 17 models familiars que reconeix la nova Llei de Famílies*. Notícies 3cat. https://www.3cat.cat/324/els-17-models-familiars-que-reconeix-la-nova-llei-de-families/noticia/3205253/?utm_source

Romero Romero, S. (2017). *Influencia de la familia en el ámbito educativo e intervención con padres y madres de alumnado en 2º de educación primaria*. [Treball de fi de grau, Universitat de Valladolid]. <http://uvadoc.uva.es/handle/10324/29550>

TERMCAT. (2019). *Parella de fet*. Terminologia Oberta. TERMCAT, Centre de Terminologia.
<https://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/264/fitxa/NDI5NTQ5MQ%3D%3D>

Torner Comulada, I. (2021, 2 de desembre). *Diversitat cultural, diversitat familiar*. El 9 Nou.
https://el9nou.cat/valles-oriental/opinio/diversitat-cultural-diversitat-familiar/?utm_source

Iribarren, L. A. (2010). Escuela inclusiva y diversidad de modelos familiares. *Revista Iberoamericana de Educación*, 53(6), 1–11. <https://doi.org/10.35362/rie5361710>

Aldeas Infantiles SOS. (2018, 14 de maig). *Què és una família d'acollida*.
<https://www.aldeasinfantiles.es/actualidad/que-es-una-familia-de-acogida>

Boertien, D. (2018). La monoparentalitat suposa un risc pel rendiment escolar dels fills? *Perspectives Demogràfics*, 10, 1–4. <https://ddd.uab.cat/record/202294>

Caimari Cañellas, J. M. (2015). *Variables familiars i rendiment acadèmic*. [Treball de fi de grau, Universitat de les Illes Balears]. <http://hdl.handle.net/11201/3662>

Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya. (2024, 8 d'abril). *Famílies monoparentals*. Generalitat de Catalunya.
https://dretssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/families/families_monoparentals/

eFamilia. (s.f.). *Drets i tipus de família*. Recuperat de https://efamilia.es/derechos-y-tipos-de-familia/?utm_source

Fabregat, A. (2023). *Intervenció en la unitat familiar*. Recuperat de https://ioc.xtec.cat/materials/FP/Recursos/fp_iso_m06_/web/fp_iso_m06_htmlindex/media/fp_iso_m06_material_paper.pdf?utm_source

Gil Flores, J. (2013). Medición del nivel socioeconómico familiar en el alumnado de Educación Primaria. *Revista de Educación*, 362, 298–322. <https://doi.org/10.4438/1988-592X-RE-2011-362-162>

Grinberg, S. M. (2015). Governmentality and pedagogical apparatuses in management times. *Sisyphus. Journal of Education*, 3(3), 88–109. <https://doi.org/10.25749/sis.8908>

Raffino, E., Equipo editorial Etecé (2021, 5 d'agost). *Tipos de familia*. Enciclopedia Concepto. <https://concepto.de/tipos-de-familia/>.

Criar.cat. (2023, 7 de juliol). *Què és l'efecte Pigmalíó i com impacta en l'autoestima de les criatures?* <https://www.criar.cat/crianca/adolescents/que-es-lefecte-pigmalio-i-com-impacta-en-lautoestima-de-les-criatures.html>

Morales Gómez, S. M. (2015). La familia y su evolución. *Perfiles de las Ciencias Sociales*, 3(5), 127–155. <https://revistas.ujat.mx/index.php/perfiles/article/view/1038>

Observatorio FIEEX. (2023). *Diversidad familiar: Los diferentes tipos de familia*. Observatorio FIEEX. https://observatoriofiex.es/diversidad-familiar-los-diferentes-tipos-de-familia/?utm_source

Pérez Porto, J., & Gardey, A. (2021, 21 de maig). *Socioeconómico - Qué es, definición y concepto*. Definición.de. <https://definicion.de/socioeconomico/>

Rom Salvador, M. (2023, 7 de gener). *Els 17 models familiars que reconeix la nova Llei de Famílies*. Notícies 3cat. https://www.3cat.cat/324/els-17-models-familiars-que-reconeix-la-nova-llei-de-families/noticia/3205253/?utm_source

Romero Romero, S. (2017). *Influencia de la familia en el ámbito educativo e intervención con padres y madres de alumnado en 2º de educación primaria*. [Treball de fi de grau, Universitat de Valladolid]. <http://uvadoc.uva.es/handle/10324/29550>

TERMCAT. (2019). Parella de fet. *Terminologia Oberta*. TERMCAT, Centre de Terminologia.
<https://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/264/fitxa/NDI5NTQ5MQ%3D%3D>

Torner Comulada, I. (2021, 2 de desembre). *Diversitat cultural, diversitat familiar*. El 9 Nou.
https://el9nou.cat/valles-oriental/opinio/diversitat-cultural-diversitat-familiar/?utm_source

Declaració sobre l'ús d'intel·ligència artificial

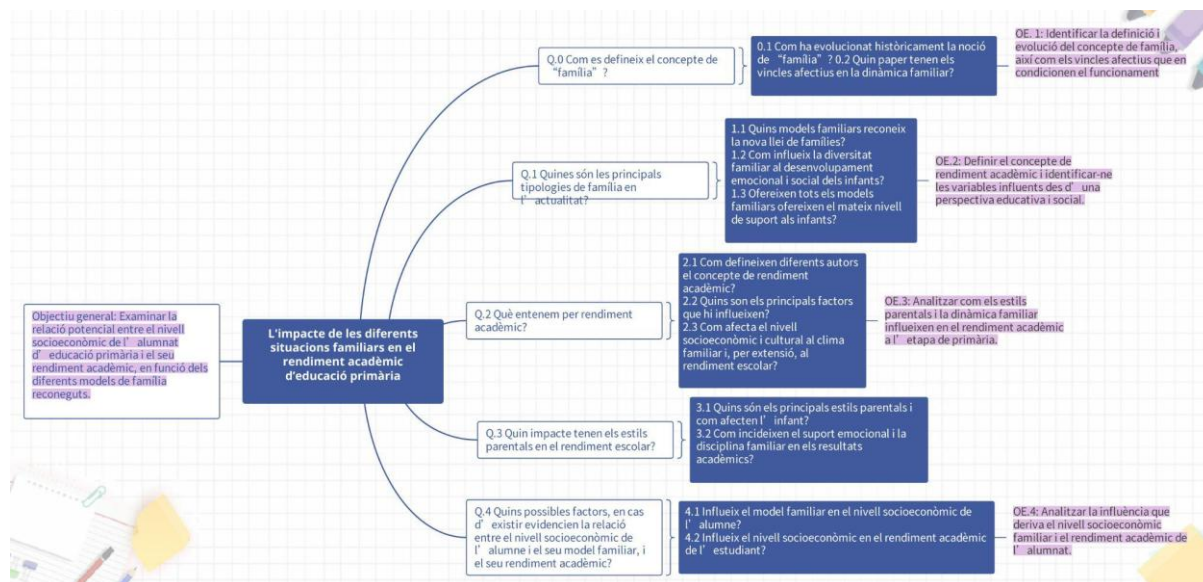
Durant la preparació d'aquest treball, els autors van utilitzar els GPTs personalitzats «Article Stylist» (<https://chatgpt.com/g/g-ydfMCA4fy-article-stylist>) i «Scientific Referee» (<https://chatgpt.com/g/g-JRFClwp94-scientific-referee>) amb la finalitat de millorar la comprensió del text, així com la seva claredat i llegibilitat, per tal de facilitar-ne la lectura, únicament com a eina de suport després de la redacció de l'article inicial per part dels autors. Després de fer ús d'aquestes eines, els autors van revisar i editar novament el contingut segons fos necessari, assumint plena responsabilitat pel contingut de la publicació.

ÍNDEX

8. Annexos.....	1
Annex 1. Mapa de qüestions.....	1
Annex 2. Qüestionari utilitzat per la recollida de dades	1

8. Annexos

Annex 1. Mapa de qüestions

Annex 2. Qüestionari utilitzat per la recollida de dades

1. A quina d'aquestes escoles pertany el teu fill/a?

- Escola Ausiàs March (Santa Coloma de Gramenet)
- Col·legi Jesús-Maria (Badalona)
- Escola Els Maristes (centre de Badalona)

2. Quin d'aquests models familiars consideres el teu?

- Família nuclear (pare, mare i fills/es)
- Família monoparental (un pare o mare i fills/es)
- Família reconstruïda (parelles amb fills/es de matrimonis anteriors)
- Família LGTBI (Dues persones del mateix sexe i fills/es)
- Família extensa (avis, tiets que conviuen a la llar)
- Altre.

3. Quants fills o filles conviuen a la llar actualment?

- 1
- 2
- 3
- 4 o més

4. Quin és el nivell d'estudis per part dels progenitors o tutors?

- Sense estudis
- Primària
- Secundària
- Batxillerat
- Formació professional
- Estudis universitaris

5. Quant de temps dedica al dia el teu fill/a per fer els deures a casa?

- Mitja hora
- 1 hora
- 2 hores o més

6. Quin és el nivell d'importància que es dona a casa al rendiment escolar positiu?

- Gens
- Molt poc
- Important
- Molt important

7. Quina de les següents afirmacions consideres que descriu millor el que s'entén per un bon rendiment acadèmic?

- Obtenir bones notes
- Tenir coneixements sobre la matèria
- Ser capaç d'aplicar els coneixements fora de l'escola

8. Amb quina freqüència et comuniques amb el docent o realitzes un seguiment de l'infant?

- Sovint (una vegada a la setmana)
- Algunes vegades (Trimestralment)
- Poques vegades (Una o dues vegades a l'any)
- Mai

9. De quina forma col·laboreu en les tasques escolars?

- Sempre l'ajudo
- Una altra persona l'ajuda (classes de repàs)
- L'infant fa les tasques de forma autònoma

10. Quines són les teves expectatives amb relació als estudis del teu fill o filla?

- Que acabi els estudis d'educació obligatòria (ESO)

- Que faci batxillerat o grau superior
- Que faci una carrera universitària
- No tinc expectatives al respecte

11. Creus que situacions familiars concretes (per exemple, dificultats econòmiques o una estructura familiar diversa) poden influir en el rendiment acadèmic dels infants de manera positiva o negativa?

- Sí, negativament
- Sí, positivament
- No influeix